

Journal of Universal History Studies

1961 Yılında Düzce’de Yaşanan Sel Felaketi¹

Flood Disaster in Düzce in 1961

Submission Type: Research Article

Received-Accepted: 14.11.2022 / 14.12.2022

pp. 203-216

Journal of Universal History Studies (JUHIS) • 5(2) • December • 2022 •

Ahmet Coşkun Tekin

Researcher, Dr., Düzce, Turkey

Email: acoskuntekin@gmail.com

Orcid Number: 0000-0003-1589-7714

Cite: Tekin, A. C. (2022). 1961 Yılında Düzce’de Yaşanan Sel Felaketi. Journal of Universal History Studies, 5 (2), 203-216. DOI: 10.38000/juhis.1204452

¹ This article is analyzed by two reviewers and it is screened for the resemblance rate by the editor/ Bu makale iki hakem tarafından incelenmiş ve editör tarafından benzerlik oranı taramasından geçirilmiştir.

* In this article, the principles of scientific research and publication ethics were followed/ Bu makalede bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyulmuştur.

* This work is licensed under a Creative Commons BY-NC-SA 2.0 (Attribution-Non Commercial-Share Alike).

* There is no conflict of interest with any person/ institution in the prepared article/ Hazırlanan makalede herhangi bir kişi/ kurum ile çıkar çatışması bulunmamaktadır

Öz

Tarihin her döneminde, dünyanın farklı bölgelerinde sel felaketi yaşanmıştır. Doğal afetler kapsamında meydana gelen seller sonucunda insan nüfusu ve çevre ciddi şekilde zarar görmüş ayrıca büyük miktarda ekonomik kayıplar olmuştur. Düzce de bulunduğu coğrafi konumu, doğanın tahrip edilmesi ve gerekli önlemlerin alınmaması gibi nedenlerle çok sayıda sel felaketiyle karşı karşıya kalmıştır. Düzce’de sel felaketi ihtimalinin biliniyor olmasına rağmen gerekli önlemlerin alınmaması üzerine 29 Haziran 1961 tarihinde başlayarak üç gün boyunca devam eden yağışlar Cumhuriyet tarihinin en büyük sel felaketlerinden birine neden olmuştur. Büyük Melen ve Küçük Melen arasındaki yerleşim yerleri ile Efteni Gölü ‘nün çevresi sular altında kalmıştır. Düzce’deki köylerin yarısına yakını sel felaketinden etkilenmiştir. 2 kişi hayatını kaybetmiş, 29 kişi yaralanmıştır. Özellikle verimli tarım arazilerinin su altında kalmış olması Düzceli çiftçileri ekonomik kayba uğratmıştır. Oluşturulan komisyonlar aracılığıyla kurtarma ve yardım çalışmaları yürütülmüş, halkın ihtiyaçları karşılanmaya çalışılmıştır. Düzce’de yeniden bir felaket yaşanmaması için çeşitli projeler hazırlanmıştır. Bu doğrultuda Hasanlar Barajı inşa edilmiş fakat yaşanan sel felaketlerinin önüne geçilememiştir. Düzce’de 1961’den günümüze kadar belirli aralıklarla sel felaketi yaşanmaya devam etmiştir. Yaşanan sellerin neden olduğu tahribat ekseriyetle aynı yerlerde olmuştur. Tarihi bilgi ve belgeler aracılığıyla yapılan çalışmalar sayesinde selden en çok etkilenen yerler belirlenebilmektedir. Bu bağlamda 1961 yılında yaşanan sel felaketine bağlı acı tecrübelerin yol gösterici ve hayat kurtarıcı olabileceği düşünülerek çalışma kaleme alınmıştır. Selin etkilediği alanlar, meydana gelen tahribatın boyutları, alınan önlemler ve eksiklikler, yerel ve ulusal basın kaynakları doğrultusunda tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: 1961, Düzce, Sel, Doğal Afet.

Abstract

Flood disasters have occurred in different parts of the world in every period of history. As a result of the floods that occurred within the scope of natural disasters, the human population and the environment were seriously damaged and there were large amounts of economic losses. Düzce has faced many flood disasters due to its geographical location, destruction of nature and failure to take necessary precautions. Despite the fact that the possibility of flood disaster in Düzce was known, the necessary precautions were not taken, and the rains that started on 29 June 1961 and have continued for three days caused one of the biggest flood disasters in the history of the Republic. The settlements between Büyük Melen and Küçük Melen and the surroundings of Lake Efteni were flooded. Almost half of the villages in Düzce were affected by the flood disaster. Two people died and 29 people were injured. Especially the fact that fertile agricultural lands were under water caused economic loss to Düzce’s farmers. Rescue and aid works were carried out through the commissions formed, and the needs of the people were tried to be met. Various projects have been prepared to prevent a disaster from happening again in Düzce. In this direction, the Hasanlar Dam was built, but the flood disasters could not be prevented. Flood disasters have continued to occur at regular intervals in Düzce since 1961. The destruction caused by the floods occurred mostly in the same places. Thanks to the studies carried out through historical information and documents, the places most affected by the flood can be determined. In this context, the study was written with the thought that the painful experiences related to the flood disaster in 1961 could be guiding and life-saving. The areas affected by the flood, the extent of the damage, the measures taken and the deficiencies were tried to be determined in line with the local and national media sources.

Key Words: 1961, Düzce, Flood, Natural Disaster.

Giriş

Sel, doğanın kendi dengeleme mekanizmasının sınırları içerisinde kaldığı müddetçe normal bir hidrometeorolojik² olay olarak kabul edilir. Fakat bu olay, doğanın dengesinin bozulması nedeniyle ortaya çıkan olumsuzlukların etkisiyle bir felakete dönüşebilmektedir. Sel, akarsuların çeşitli nedenlerle su kütesinin ve akıntı hızının artmasıyla, çevresinde bulunan yerleşim yerlerine, alt yapı ve sanayi tesislerine, tarım ve turizm alanlarına zarar vererek, sosyal ve ekonomik sorunlara neden olan doğal afete denir (Gönüllü, 2018, s.1). İnsan hayatını çeşitli şekillerde etkileyen sel felaketi boğulma ve yaralanmalara neden olmaktadır. Selden zarar gören diğer sistemlerin etkisiyle; salgın hastalık, enfeksiyonlar ve gıda kıtlığı gibi insan sağlığını olumsuz etkileyen durumlar ortaya çıkmaktadır. İnsanların yaşamlarını sürdürdüğü alanlar tahribata maruz kalmaktadır. Tüm bunların yanı sıra sel, mağdurları üzerinde psikolojik etkiler de bırakabilmektedir (Korkanç ve Korkanç, 2006, s. 43).

Sel felaketi, Türkiye'de en sık görülen ve en çok zarar veren doğal afetler listesinde yer almaktadır. Karadeniz Bölgesi nehir havzasında yer alan Çoruh, Doğu Karadeniz, Yeşilirmak, Kızılırmak, Batı Karadeniz, Sakarya ve Kuzey Marmara nehir havzalarında muhtelif zamanlarda sel felaketleri yaşanmaktadır.(Özcan, 2006, s. 40, 42) Sözü edilen yerler arasında bulunan Düzce³ de iklim şartları, akarsuların ıslahının yapılmaması, altyapı eksiklikleri sel riskini ortaya çıkarmaktadır. Düzce Ovası'ndaki arazinin düşük eğimi ve sığ dere yatakları, dağlık alanlardan gelen sel sularının ovada toplanarak geniş alanların su altında kalmasına neden olmaktadır. Ayrıca Melen havzasının genç ve dayanıksız jeolojik yapısı sellerin yıkıcı etkisini arttırmaktadır. Özellikle havza üzerinde kurulu olan Cumayeri ve Gölyaka selden en çok etkilenen yerler arasında bulunmaktadır (Düzce AFAD, 2021, s. 87, 89-90). Melen havzının neredeyse tüm kenarlarında alüvyon yelpazesi oluşmuştur. Düzce'deki akarsuların dış kısımlarının ortalama yatak eğimleri ile alüvyon yelpazeleri ve Efteni Gölü arasındaki düşük kot farkı, akarsu yataklarını çok sığ hale getirmiştir. Ayrıca akarsular çok kıvrımlı kanallara sahiptir (Özaslan ve Erşahin vd., 2001, s. 9). Tüm bunların yanı sıra Düzce'de sel felaketleri ağırlıklı olarak Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında meydana gelmektedir. (Özcan, 2006, s. 40, 42) Belirtilen aylarda sel felaketlerinin yaşanması verimli tarım arazilerine sahip olan Düzce'de, ekili tarım alanlarının zarar görmesine neden olmuştur (Özaslan ve Erşahin vd., 2001, s. 30).

Geçmişten günümüze kadar Düzce'nin muhtelif yerleri sel tehdidiyle karşı karşıya kalmıştır. Buradan hareketle konuyla ilgili literatür taraması yapılmıştır. Doğrudan Düzce'deki sel felaketlerini kaleme

² "Hidrometeoroloji, hidrolojik çevrimin atmosfer ve yeryüzü aşamalarının bu iki aşama arasındaki karşılıklı ilişkiye ağırlık verilerek incelenmesi olarak tanımlanır. Yeryüzüne ulaşan yağışların zaman ve alansal hareket ve dağılımlarını inceleyip sistematik hale getiren hidrometeoroloji, sulama, içme ve kullanma suyuunda kullanılan kanal, baraj vb. yapıların plan, proje ve işletmelerinde kullanılacak bilgilerin üretilmesi açısından da mühendislik yönü fazla olan bir bilimdir. Genel olarak hidrometeorolojik çalışmalar suyun biriktirilmesi, kontrolü ve kullanımıyla ilgili bütün mühendislik plan ve projelerinde uygulanır. İçme ve kullanma suyu kaynak kapasitelerinin hesaplanması, su taşımacılığı, tarım, orman, su enerjisi üretimi, taşkandan korunma gibi projeler örnek olarak verilebilir. Sağanak yağışlardan oluşabilecek su hacimlerinin hesaplanmasında hidrolik, hidrolojik vb. konuları desteklemesi açısından da hidrometeorolojik değerlendirmelere ihtiyaç vardır." (<https://www.mgm.gov.tr/genel/hidrometeoroloji.aspx?s=2>) (Erişim Tarihi: 18.07.2022)

³ 1321 yılında Osmanlı Devleti sınırlarına dâhil olan Düzce, 1864 yılında Kastamonu Vilayeti, Bolu Mutasarrıflığına bağlı Göynük Kazasının bucağı olmuştur. 1870 yılında Göynük'ten ayrılmış ve bağımsız bir ilçe statüsü verilmiştir. 1913 yılında Bolu'nun il olmasıyla buranın 1999 yılına kadar en büyük ilçesi olarak kalmıştır. (Özaslan ve Erşahin vd., 2001, s. 11) 1999 yılında meydana gelen deprem felaketi sonrasında "Bir İl ve İki İlçe Kurulması ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile Düzce il statüsüne kavuşmuştur. (Resmi Gazete, 9 Aralık 1999, s. 1). Batı Karadeniz Bölgesi'nin Bartın'dan sonra en küçük ilidir. Kuzeyde Zonguldak, doğu ve güneyde Bolu ve batıda Sakarya illeriyle komşudur. (Özaslan ve Erşahin vd., 2001, s. 6, 11)

alan tarih bilimi açısından bağımsız bir çalışmanın olmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu alanda bir boşluk olduğu kanaatine varılmıştır. Çalışma sayesinde selden korunmak ve zararlarını en aza indirmek için literatüre katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Sel Felaketi ve Etkilediği Alanlar

29 Haziran 1961 Perşembe günü başlayarak üç gün boyunca yağın yağmurlar neticesinde Büyük Melen, Küçük Melen, Aksu ve Uğur Çayının taşması sonucunda Düzce’de büyük bir sel felaketi yaşanmıştır (Bozkurt Gazetesi, 02.07.1961, s. 1; İleri, 06.07.1961, s. 1). Gölyaka, Gümüşova ve Çilmi (Çilimli) nahiyelerinin içinden geçen Büyük Melen taşmıştır. Uğursuyu, Küçük Melen ve Gölyaka’nın kuzeyinden geçen dereden gelen sular Efteni Gölü’nde toplanmıştır. Göl birden bire kabarıp taşmış, sular köy ve tarlalara hızla yayılmıştır (Düzce Postası, 04.07.1961, s. 1). Büyük Melen ve Küçük Melen arasında kalan yerler su altında kalmıştır (Düzce Postası, 01.07.1961, s. 1).

Felakete uğradığını Düzce makamlarına ilk olarak bildiren İhsaniye (Kapıcı) köyü olmuştur. Sonrasında diğer köyler su baskınına maruz kaldıklarını haber etmeye başlamıştır. (Düzce Postası, 01.07.1961, s. 1) İlk belirlemelere göre Düzce’nin Çilmi (Çilimli), Kışla (Gümüşova) ve Gölyaka nahiyeleri ile 30 köy ve 50 bin dönüm ekili arazi sular altında kalmıştır (Cumhuriyet, 01.07.1961, s. 1-5). Sel felaketinden etkilenen yerlerden bir kısmı: Topçular, Hasancılar, Hatip Hacıbacı, Arabacı, Gideni Kürtler, Fideni İshaklar, Kahveleryanı, Hacıkadirler, Töngelli, Ortaköy, Aşağı Karaköy, Adaköy, Mergiç, Hadimiye, Şaziye, Hataköy, Çayköy, Zekeriya köy (Düzce Postası, 01.07.1961, s. 1; Milliyet, 01.07.1961, s. 1), Kandilli Ortaköy, Merdik, Kiremitocağı, Düzköy’dür (Milliyet, 05.07.1961, s. 5). Bazı yerlerde su yüksekliği 2 metreye ulaşmıştır. Suların kademeli olarak yükselmesini fırsat bilen halk önceden önlem alarak yiyecek ve hayvanlarının büyük bölümünü evlerinin üst katlarına taşımıştır (Cumhuriyet, 01.07.1961, s. 1-5). Çilmi Nahiyeye merkezinde 4 ev yıkılmış ve 10 ev tahliye edilmiştir (Düzce Postası, 01.07.1961, s. 1). Tüm Düzce’de ise toplamda 30 evin yıkıldığı ve 500’e yakın evin tahliye edildiği bilgisi haber verilmiştir (Cumhuriyet, 01.07.1961, s. 1-5). Gölyaka nahiyesinden ve çevresindeki 30 köyden haber alınamamıştır. Can kaybı olup olmadığı öğrenilememiş ancak binlerce hayvanın telef olduğu bilgisi gelmiştir (Düzce Postası, 01.07.1961, s. 1).

Yaşanan sel ulaşım yollarına da zarar vermiştir. İstanbul-Ankara karayolu üzerindeki Küçük Melen Köprüsü yanındaki yol çökmüştür. İstanbul istikametinde 25 kilometrelik bir alan su altında kalmıştır (Düzce Postası, 01.07.1961, s. 1). Yol araçlara kapandığı için araçlar eskiden kullanılan Eskişehir yolundan gidip gelmeye başlamıştır (Milliyet, 05.07.1961, s. 5). Sel sularının bir kısmı yolun iki tarafındaki kanallar aracılığıyla Büyük Melen’e boşaltılmaya çalışılmıştır. İstanbul-Ankara yolu bu bölgede nispeten yüksek inşa edildiği için set görevi görmüştür. Bu sayede güneydeki köylerin bir kısmı selden korunmuştur. Yağmurun durmaksızın devam etmesi halinde suların yükselerek daha çok alanı etkilemesinden ve eski yolun da sular altında kalmasından endişe edilmiştir (Cumhuriyet, 1 Temmuz 1961, s. 1-5).

Korkulan olmuş ve yağış durmamıştır. Küçük Melen, Uğur Suyu, Aksu, Karaca ve Asar Deresi’nde su seviyesi yükselmeye devam etmiş, etrafındaki yerlerde tahribat artmıştır. Şaguç bölgesindeki köylere elektrik veren santrale ait baraj yıkılmıştır. Düzce’ye su getiren tesisler zarar görmüştür. Su altında kalan köy sayısı 90’a ulaşmıştır (Cumhuriyet, 02.07.1961, s. 5).

Bolu Valisi Fahri Cıvgın ve Düzce Kaymakamı Ekrem Berk tarafından çevre illerden yardım talep edilmiştir. Bolu’dan askeri birlikler, Karayolları, Devlet Su İşleri ve Belediye çalışanları yardıma gönderilmiştir. Abant Gölü’ndeki sandallar ve kayıklar ilçeye getirilmiştir. Gelen ekipler sandallar vasıtasıyla gidilemeyen köylere yönlendirilmiştir (Düzce Postası, 01.07.1961, s. 1).

Efteni Gölü kenarında Yayla olarak isimlendirilen merada bulunan 1.000 kadar manda yine bu miktarda inek, koyun ve at ile bu hayvanları yetiştirenlerin yaşadığı 50 haneli köy yükselen sular tarafından kuşatılmıştır. (Cumhuriyet, 02.07.1961, s. 5) Tehlikenin yüksek olması nedeniyle öncelikle yardım ekipleri bu bölgeye sevk edilmiştir. Ancak sular çok akıntılı olduğu için buraya kayıklarla dahi yardım götürmekte zorluk çekilmiştir. (Cumhuriyet, 01.07.1961, s. 1-5) Adapazarı’ndan kurtarma çalışmalarına katılmak için gönüllü olarak kayıklarıyla gelen 4 kayıkçı yanlarına köylüleri de alarak Melen Yolu ile göle doğru giderken kayıklardan biri akıntının etkisiyle su üstündeki söğüt dallarına çarpmış ve içindekiler suya düşmüştür. Kayığın sahibi 36 yaşındaki Muzaffer Bilge kaybolmuş, Mecit Sözen, Mehmet Kumaz, Yusuf Öztürk ve Ahmet Çetin adındaki kişiler uzun süre sularla mücadele ettikten sonra hayatlarını kurtarabilmiştir. Muzaffer Bilge’nin 1,5 aylık evli olduğu öğrenilmiştir. Bilge’nin cesedine ilk etapta ulaşılamamıştır. Gölde balıkçılık yapanlar bir taraftan Bilge’nin cesedini aramış bir taraftan da Yayla mevkiine gitmeye çalışmıştır. Cesedi bulabilmek için gölün içine ağlar atılmıştır. Göl kenarına ulaşan ekipler, suların kapladığı ağaçlıklar arasında hayvanların acı acı bağırışlarını duyduklarını söylemiştir (Cumhuriyet, 02.07.1961, s. 5). Yoğun arama çalışmaları sonrasında bulunan Muzaffer Bilge’nin cesedi, Düzce Devlet Hastanesi’ne oradan da Büyük Camii’ye getirilerek cenaze merasimi yapılmıştır. Cenaze namazına müteakip Bolu Belediye bandosu eşliğinde, kaymakam ve protokolün katılımıyla Bilge’nin naaşı belediye binasının önüne getirilmiştir. Kaymakam ve Belediye Başkanı, Bilge hakkında konuşma yapmış ve sonrasında Bilge’nin naaşı memleketi Sakarya’ya gönderilmiştir (Düzce Postası, 07.07.1961, s. 1).

Devlet yetkilileri yaşanan sel felaketine kayıtsız kalmamıştır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Hükümet Başkanı Cemal Gürsel, 30 Haziran’da Silahlı Kuvvetlere, İçişleri Bakanlığına ve Kızılay’a, sel bölgesinde yardım ve kurtarma yapılması konusunda talimatlar vermiştir. Sel felaketine uğrayan yerler için İçişleri Bakanlığına bağlı yardım ekipleri kurulmuştur. Genelkurmay Başkanlığı, Kızılay’ın yiyecek ve eşya yardımlarıyla yüklü 7 askeri kamyonunu Düzce’ye göndermiştir. İlk başta 150 çadır, 200 battaniye, 140 gemici feneri, 3 ton un, gıda ürünleri ve ilaç dağıtılmıştır (Milliyet, 02.07.1961, s. 1). İstanbul’da 1. Ordu Komutanlığına bağlı istihkam birlikleri Düzce’ye gelerek sal ve kayıklarla kurtarma ve yardım çalışmalarına başlamıştır. Hava Kuvvetleri Komutanlığı 1 nakliye uçağı ve 2 helikopteri Bolu Havaalanına intikal ettirmiştir. 1 Temmuz günü İçişleri Bakanı Nasır Zeytinoglu, sel bölgesindeki son durumu ve yapılan çalışmaları yerinde incelemek için Düzce’ye gelmiştir. Zeytinoglu, yanına Bolu Valisi, Düzce Kaymakamı ve 15. Kolordu Komutanını alarak helikopterle selden etkilenen yerleri gezmiştir. Bakan, Efteni Gölü içerisinde kalan bazı evlerin çatılarında el sallayan insanlar gördüğünü ancak bu bölgedeki evlerin söğüt ağaçları arasında olduğundan buradaki durumun net bir şekilde tespit edilemediğini söylemiştir (Cumhuriyet, 02.07.1961, s. 5).

Cemal Gürsel verdiği talimatların ne derece yerine getirildiğiyle ilgili toplantı yapmıştır. Yeni yardım faaliyetlerinin hızla gerçekleştirilmesi için Milli Savunma Bakanı ve Devlet Bakanı Fahri Özdilek, Tarım Bakanı Osman Tosun ve Bayındırlık Bakanı Mukbil Erdoğan’ın Düzce’ye gitmesini istemiştir (Milliyet, 02.07.1961, s. 1). Bakanlar kararıyla Düzce’ye gelmiş ve kaymakamlıkta son durum hakkında bilgi almışlardır. Ardından Bolu Valisi Fahri Cıvgın ve Kaymakam Ekrem Berk birlikte sel felaketine maruz

kalan köyleri dolaşarak tetkiklerde bulunmuşlardır (Düzce Postası, 03.07.1961, s. 1). Fahri Özdilek, İhsaniye Köyü'nde vatandaşlardan bilgiler almış ve mağdur vatandaşları teselli etmiştir. Devletin afete karşı duyarlı olduğunu belirtmiş, köylü vatandaşların her şeyi devletten beklememelerini ve kazma kürekle kendilerinin de çalışmalarını tavsiye etmiştir (Düzce Postası, 08.07.1961, s. 1). Özdilek, Düzce'de yaptığı incelemelerin ardından yaptığı açıklamada, felaketzedelerin zarar ve ziyanının telafi edileceğini, felakete neden olan akarsu ve göllerin kontrol altına alınacağını, tüm menfezlerin genişletileceğini ve bir daha böyle felaketlerin yaşanmaması için gerekenlerin yapılacağını dile getirmiştir (Düzce Postası, 03.07.1961, s. 1). Ayrıca kurtarma çalışmaları sırasında şehit olan Muzaffer Bilge'nin ailesine tazminat ödeneceği bildirilmiştir (Cumhuriyet, 02.07.1961, s. 5).

Yaşanan bu felaketin ardından 1 Temmuz Cumartesi günü sonunda yağmur durmuş ve güneş açmıştır (İleri, 13.07.1961, s. 1). Suların alçalmaya başlamasıyla İstanbul-Ankara yolunun kuzeyindeki 20 köyle bağlantı kurulabilmiştir. Bu köylerde insan kaybının olmadığı ancak çok sayıda hayvanın telef olduğu öğrenilmiştir. Ayrıca bu çevrede bulunan geniş tarım alanlarındaki ekili ürünler zarar görmüştür. Çiftçiler suların çekilmesiyle ortaya çıkan ürünlerinin güneşte haşlanarak kurumasından endişelenmiştir. En azından ürünlerinin bir kısmını kurtararak hayvan yemi olarak kullanmayı umut etmişlerdir (Cumhuriyet, 02.07.1961, s. 1, 5).

Sel sularının tamamen çekilmesi ile tüm köylerle irtibat sağlanmıştır. Kızılay tarafından evleri yıkılan ya da kullanılamaz halde olanlara çadır dağıtılmıştır. Köylere erzak, kumanya ve ekmek dağıtımı yapılmıştır. Yapılan çalışmalar neticesinde hayat 2 Temmuz günü normale dönmeye başlamıştır (Milliyet, 03.07.1961, s. 5).

Sel Felaketinden Kaynaklı Meydana Gelen Zararın Boyutları

Sel felaketinin ilk zamanlarında Düzce'de incelemelerde bulunan uzmanlar 10 bin hektara yakın arazinin sular altında kaldığını ve zararın 12 milyon lira civarında olduğunu belirtmiştir (Cumhuriyet, 01.07.1961, s. 1-5). Bu hesaplama hayvan, yol, bina ve diğer kayıplar eklenmemiştir. Bunlarında eklenmesiyle neticenin 20 milyon liraya yükseleceği tahmin edilmiştir (Cumhuriyet, 02.07.1961, s. 5). Ziraat mühendisleri ise 50 bin dönüm arazinin su altında kaldığını, çiftçilerin 5 milyon civarında zararlarının olduğunu açıklamıştır (Cumhuriyet, 01.07.1961, s. 1-5).

Bolu Valisi ve Düzce kaymakamı köylere giderek meydana gelen zararın boyutlarını tespit etmek için çalışmalara başlamıştır (Milliyet, 03.07.1961, s. 5). Düzce kaymakamlığı tarafından hazırlanan raporda tespit edilen tüm tahribatlar şu şekilde belirtilmiştir: Düzce'deki 210 köyden 106'sı selden çeşitli derecelerde etkilenmiştir. 60 köy, 50-150 cm aralığında su altında kalmıştır. Zirai ürünler açısından 13 milyon liralık zarar ortaya çıkmıştır. Bu rakama meralarda meydana gelen zarar eklenmemiştir. Meralar çamur tabakası ile kaplanmıştır (Cumhuriyet, 04.07.1961, s. 1, 5).

Yağmurun dinmesiyle birlikte sele neden olan sular çekilmiş felaketin boyutları daha net şekilde ortaya çıkmıştır (Cumhuriyet, 07.07.1961, s. 3). 65.679 dönüm ekili arazi zarar görmüştür. 2 köyün ziraat mahsulleri tamamen su altına kalarak ikinci kez ekilemeyecek halde taşlarla dolmuş, adeta bir su yatağı meydana gelmiştir. 50 köyün su borularının tamamı yok olmuş, 300 menfez tıkanmıştır (Düzce Postası, 06.07.1961, s. 1).

Özellikle Düzce’de şeker pancarı, mısır, patates, ayçiçeği, sebze ve tütün gibi ürünlerin en verimli şekilde yetiştirildiği toprakların selden etkilenmiş olması ekonomik kaybı daha da arttırmıştır (Düzce Postası, 04.07.1961, s. 1; Cumhuriyet, 02.07.1961, s. 5). Düzceli tütün yetiştiren çiftçiler 1960 yılında havaların yağışlı olmasından dolayı tütün ürününde zarar ederek borçlu düşmüştür (İleri, 13.07.1961, s. 2). 1961 yılında da sel felaketinin yaşanması üreticileri telafisi mümkün olmayan zarara sokmuştur (Düzce Postası, 04.07.1961, s. 1).

Sel felaketinin ardından Düzce’nin yaralarını sarmak için çevre şehirlerden de yardıma koşulmuştur. Sel kalıntılarını ortadan kaldırmak ve bozulan köy yollarını yapmak için Sakarya’dan bir asteğmen, üç astsubay, on beş erden oluşan İstihkâm Bölüğü gelmiştir. Ayrıca bir buldozer ve bir greyder gönderilmiştir. İstihkâm Bölüğü, köy yollarını yapmak için zaman kaybetmeden çalışmalara başlamıştır. Bolu Nafia Teşkilatı’na ait tüm araçlar yol yapımına katılmıştır. Çalışmalara ilk olarak selin en çok tahribat meydana getirdiği, Çilmi, Gölyaka ve çevresindeki yollardan başlanmıştır (Düzce Postası, 05.07.1961, s.1). Selden bozulan köy yolları, dere yatakları temizlenmiş, diğer taraftan kısmen ya da tamamen zarar gören köprülerin onarımları büyük ölçüde tamamlanmıştır (Düzce Postası, 28.07.1961, s.1). Ancak sel felaketi sonrasında ortaya çıkan olumsuzlukları ortadan kaldırmak için yapılan çalışmalarda aksaklıklar yaşandığı ve bu konuda Düzce’deki yerel siyasiler ile sivil toplum kuruluşlarının gerekli alakayı göstermedikleri yönünde eleştiriler yapılmıştır.

Düzce Postası Gazetesinde yayınlanan “Mahalli davalarımız ve Düzce’de Particilik” başlığıyla bir köşe yazısı kaleme alan Şakir Karataş şu ifadeleri kullanmıştır:

“Efendiler; bu memleket büyük bir sel felaketi geçirmiştir. Köylünün 13 milyon lira zararı vardır. Hanginiz köylünün ayağına kadar giderek hal hatır edip hiç olmazsa manevi teselli verdiniz? Yine sorarım size, şu birkaç hafta içinde Düzce’ye Tekel, İçişleri ve Milli Eğitim Bakanları uğramıştır. Hanginiz bu bakanlarla alakadar olarak memleket meselelerini dile getirdiniz?” (Düzce Postası, 05.08.1961, s. 1).

Yine Şakir Karataş tarafından “Gözyaşlarını Silmeye Teselli Kar Etmez” başlıklı yazıda ise yapılması gerekenleri şu şekilde kaleme almıştır:

“Bunca zarardan sonra bizler; Düzceli olarak elimizi kolumuzu bağlayarak duracak değiliz. Derhal faaliyete geçerek, felaketzede vatandaşlarımızın yardımına koşmalıyız. Sel felaketinden bu güne bir hafta geçtiği halde, Düzce’de şahıslardan veya derneklerden henüz bir yardımda bulunan yoktur. Bir yardım komitesinin kurulması ve faaliyete geçirilmesi gerekmektedir. Gözyaşları, kuru lafla silinmez. Bu korkunç felakete, bütün Düzceliler fert be fert ilgilenmelidir. Herhalde herkes durumuna göre yardımda bulunmaya hazırdır. Yeter ki yardım komitesi vakit geçirmeden teşekkül edip faaliyete geçebilsin. Bizim hemşerilerimiz vefakâr ve yardım sever kimselerdir. Selden, yangından veya zelzeleden zarar görenlere yardıma daima hazırdırlar. Bu memlekette Kızılay ve diğer yardım kurumları niçin öncülük yaparak ortaya çıkmıyorlar? Niçin halkı ve müesseseleri yardıma davet etmiyorlar? Yalnız seçim günlerinde veya kongrelerde bir derneğe veya müesseseye başkanlık etmek kâfi midir? Milletın kara günlerinde, milletın yarası sarılmalıdır. Evi barkı yıkılan köylülerimize, yalnız Hükümet yardım etsin diye bir tarafa çekilip seyirci kalmamalıyız. Bizler üzerimize düşen vazifeyi yapmakta asla tereddüt etmeyelim. Hemen harekete geçerek yardıma koşalım. İnsanlık budur; vatandaşlık, hemşericilik budur. Müslümanlık budur.” (Düzce Postası, 07.07.1961, s. 1).

İstiklal Gazetesi'nde bir yazı kaleme alan Bedrettin Maradit ise sel sonrasında Düzce'ye gereken ilgilinin gösterilmediğini iddia ettiği bir yazı kaleme almıştır. “*Sel Felaketinden Sonra*” başlığını taşıyan yazısında şu ifadeler yer almıştır:

“Düzce’imizde vuku bulan sel afetinin tahribine uğrayan vatandaşlarımız maddi ve manevi zararlarının tesirinden kurtulamamışlardır. İlk anlarında Hükümetimizin yakın alakaları nispeten manevi bakımdan moral düzeltmede yardımcı olmuşsa da alakanın gün geçtikçe azalması, manevi takviyeyi gittikçe azaltmaktadır. Hükümet temsilcisi kaza kaymakamı, Valimiz afeti takip eden günlerde olduğu gibi büyük bir titizlikle alaka göstermeleri, zarar listesi üstünde durarak yardım talepleri yapmaları, afete uğrayan bölgelerde şükranla bahsedilmekte ise de, bu ısrarlı duruşun ilgili bakanlık dairelerine fiiliyata geçirilmemesi üzüntü ve ümitsizliğe sevk etmektedir.” (İstiklal, 11.08.1961, s. 1)

Bolu Milletvekili Kemal Demir, 13 Aralık 1961 tarihinde sel felaketini mecliste gündeme getirmiş, İçişleri Bakanı Ahmet Topaloğlu ve Tarım Bakanı Cavit Oran’a şu soruları yöneltmiştir: Selden kaynaklı tespit edilen hasar miktarı nedir? Bugüne kadar bir yardım yapılmış mıdır? Yapılmamışsa ne gibi ve ne miktar yardım yapılması düşünülmektedir? (TBMMTD, 13 Aralık 1961, s. 278, 279)

İçişleri Bakanı Ahmet Topaloğlu, verdiği cevapta özetle şunları söylemiştir: Biri kurtarma ekibinden diğeri 7 yaşında bir çocuk olmak üzere 2 kişi hayatını kaybetmiştir. 29 kişi yaralanmıştır. 17 büyükbaş hayvan ölmüş 80 tanesi de kaybolmuştur. Bunların yanı sıra bir miktar kümes hayvanı da ölmüştür. İmar ve İskân Bakanlığı tarafından gönderilen teknik heyet tarafından yapılan incelemede 14 köyden 9’unda; 6 adet yıkık bina, 2 adet ağır hasarlı bina, 4 adet orta hasarlı bina 7 adet hafif hasarlı-bina tespit edilmiştir. 7 köy okulu hasar görmüştür. Bir kısım köy yolları, köprü ve menfezleri ile üç köyün içme suyu hatları bozulmuştur. Bölgeye Kızılay tarafından 200 battaniye, 100 iç çamaşırı, 50 çadır, 4 teneke gaz 67 torba un (100 librelik⁴), 2 torba pirinç (100 librelik), 5 torba süt tozu (50 librelik), 50 kişilik pansuman ve ecza yardımı yapılmıştır. İmar ve İskân Bakanlığı tarafından acil yardım olarak fondan valilik emrine 50.000 lira gönderilmiştir. İki ağır hasarlı olmak üzere sekiz binanın zarar görmesi nedeniyle, 7269 sayılı “*Genel Hayata Etki Eden Afetler Dolayısıyla Alınacak Önlemlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna*” göre Düzce bölgesi için genel hayata etki eden bir olay olarak kabul edilemeyeceği sonucuna varılmıştır. Hasar gören okulların tamiri için Millî Eğitim Bakanlığınca Valilik emrine 100.000 lira gönderilmiştir. Üç okulun tamirati bitmiş, biri bitmek üzere olup diğer üçünün tamirati devam etmektedir. Bozulan köy yolları, köprü ve menfezleri ve köy içme suyolları İl Bayındırlık Teşkilâtınca temizlenmiş ve tamir edilmiştir. Hasar gören köylerin banka borçları bulunmadığından tecil bahis konusu olmamıştır. Hasar gören bölgeden yardım talebinde bulunulmamıştır (TBMMTD, 13 Aralık 1961, s. 278, 279).

Bu açıklamaların ardından söz hakkı alan Tarım Bakanı Cavit Oral verdiği cevapta bölgenin durumunu yerinde tetkik etmek ve ihtiyaçları tespit amacı ile bir heyet kurularak rapor hazırlanıldığını vurgulamıştır. Bu rapor doğrultusunda bölge halkının Ziraat Bankası’na olan borçlarının ertelenmesi için Bolu Valiliğine, ayrıca Ziraat Bankası’na ve Ticaret Bakanlığı’na yazılar yazılmıştır. Zarar görenlerin büyük kısmı pancar yetiştiricisi olduğundan durum Türkiye Şeker Fabrikaları Genel Müdürlüğü’ne de bildirilmiştir.

⁴ Yarım kilogramlık ağırlık ölçüsü

Çiftçilerin tespit edilen yazlık tohumluk ihtiyaçları 5254 sayılı kanuna göre zamanında temin edilecektir. Selden zarar gören köylerin kereste ihtiyacı da Düzce Orman İşletmesince tespit edilmiş ve 27 m³ kereste, köylü özel ihtiyaçları tamamen karşılanmıştır. Sel felaketi Düzce ilçesinde 6 nahiyeye, 86 köy ve 13 bin 241 dekar sahada zarara neden olmuştur. Zararın tutarı 2 milyon 160 bin lira olmuştur (TBMMTD, 13 Aralık 1961, s. 278, 279).

Yaşanan Felaketin Nedenleri ve Çözümleri Üzerine Bir Değerlendirme

Sel felaketi Düzce'de yıllardır bitmeyen bir sorun haline gelmiştir (İleri, 27.07.1961, s. 1). 1954 yılında TBMM'de Düzce'de yaşanabilecek sel felaketine karşı önlem alınması yönünde bir önerge sunulmuştur. Önergede Efteni Gölü'nün kısmen kurutulması tavsiyesinde bulunulmuş aynı zamanda bu sayede elde edilecek binlerce dönümlük arazinin satışıyla kazanılan paranın, sel sorunuyla mücadelede kullanılabilmesi belirtilmiştir (Düzce Postası, 08.07.1961, s. 1). Bu konuda incelemelerde bulunan uzmanlar, Efteni Gölü'nün kurutulamayacağını, dağlardan gelen ve göle karışan dereler için kanallar açılmazsa sellerin Düzce Ovası'nı taş, çakıl ve kumlarla doldurup faydalanılmayacak hale getireceğini söylemiştir (Düzce Postası, 10.07.1961, s. 1). 1955 yılında Efteni Gölü suyunu Karadeniz'e boşaltan Büyük Melen yataklarının ıslahına başlanmıştır. Cumayeri'nden Köprübaşı Köyüne kadar olan kısım üzerinde çalışmalar yapılmış ancak proje tamamlanmamıştır. Çalışan ekipler Reşadiye Gölü'ne gönderilmiştir. Çalışmanın siyasi düşüncelerle durdurulduğu iddia edilmiştir (Cumhuriyet, 02.07.1961, s. 5). Hâlbuki Cumayeri'nden sonra Dokuz Köyü boğazından Karadeniz'e kadar Büyük Melen su yataklarının temizlenmesi ve suyun zikzaklı yerlerinin doğrulanması gerekmektedir. Öte yandan Yiğilca istikametinden gelen Küçük Melen suyunu dizginlemek için yüzlerce lira para harcanmış ancak çalışmalar maalesef tamamlanamamıştır. Hayati öneme sahip bu işlerin yapılması gerekliliğini yaşanan sel felaketi teyit etmiştir (Düzce Postası, 04.07.1961, s. 1). Sel felaketinin yaşanmasında bir diğer neden Küçük Melen üzerindeki su yollarının ıslah edilmemesi ve Hasanlar mevkiinde bir baraj yapılmamasıdır. Bunların yapılmadığı sürece Efteni Gölü çevresinde sel felaketinin devam edeceği belirtilmiştir (Cumhuriyet, 02.07.1961, s. 5).

750 bin lira harcama ile hazırlanabilen Düzce kanalizasyon ve sulama projesi tamamlanma aşamasına gelmesine rağmen bu konuda da herhangi bir girişimde bulunulmamıştır (Düzce Postası, 10.07.1961, s. 1). Gerekli arazi ıslah ve su toplama kanalları bakımları tam olarak yapılmamıştır (İleri, 27.07.1961, s. 1). Düzce çevresindeki ormanların 30-40 yıl öncesinde yok edilerek kuzeydeki dağların çıplak hale getirilmesi selin şiddetini arttırmıştır (Cumhuriyet, 01.07.1961, s.1-5). Düzce'nin, Gölyaka, Gümüşova ve Çilmi gibi en çok köyün ve verimli arazilerin bulunduğu nahiyeleri, sel ihtimali yüksek yerler olmasına rağmen buralarda gerekli çalışmalar yapılmamıştır. Özellikle bu yerlerde devletin hassasiyetle davranması gerektiği konusunda ortak bir görüş hâkim olmuştur (Düzce Postası, 10.07.1961, s. 1).

Uzmanların yaptığı incelemeler neticesinde Bayındırlık Bakanlığı tarafından Hasanlar Barajı'nın inşa edilmesi için 35 milyon liralık bir proje hazırlanmıştır. Bu proje sayesinde 16 bin hektar arazinin sulanabileceği belirtilmiştir (Cumhuriyet, 02.07.1961, s. 5). 23 Ocak 1962 tarihinde Cumhuriyet senatosunda Hasanlar Barajı gerçekleştirilecek projeler arasına alınmıştır (Cumhuriyet Senatosu Tutanak Dergisi, 23.01.1962, s. 419). 1965-1972 yılları arasında Küçük Melen üzerinde, sulama ve taşkın kontrolü amacıyla Hasanlar Barajı inşası tamamlanmıştır (<http://www.yigilca.gov.tr/hasanlar-baraji> Erişim Tarihi: 27.07.2022). Ancak Düzce'de sel felaketi yaşanmaya devam etmiştir. 15 Temmuz 1965 tarihinde yaşanan sel felaketinden Düzce merkez, Efteni Gölü çevresi ve Adaköy etkilenmiştir. 20 Haziran 1972 tarihinde Uğursuyu'nun taşması Düzce merkezinde sel felaketi yaşanmasına neden olmuştur. 1972, 1983, 1997, 1998 yıllarında

Yığılca'da sel felaketleri yaşanmıştır. 10 Mayıs 1974 tarihinde derelerin taşması nedeniyle Kaynaşlı su altında kalmıştır. Akçakoca ve Cumayeri bölgelerinin ciddi hasar gördüğü 17-18 Temmuz 2019 tarihli sel felaketi gibi birçok yıkıcı örneği mevcuttur (Düzce AFAD, 2021, s. 85). Yaşanan felakete insanların arazi kullanımındaki hataları zemin hazırlamıştır. Örneğin Kaynaşlı'nın güneyindeki dağlık arazide yüksek eğimli dere yamaçlarında ormanlar kaçak kesimlerle azaltılmış ya da yok edilmiştir. Düzce ovasındaki dere yataklarında bilinçsizce kum ocakları kurulmuştur. Bu kum ocakları dere yataklarının bozulmasına neden olmuştur. Dere ıslah çalışmaları yetersiz kalmıştır (Tatar, 2003, s. 40).

Sonuç

1961 yılında meydana gelen sel felaketi Düzce'de geniş bir alanı etkilemiştir. Sel nedeniyle pek çok köy ile irtibat kesilmiş ve bu köylere ulaşmak için yoğun çaba sarf edilmiştir. Düzce'de özellikle tarım arazilerinin sular altında kalması ekonomik kaybın daha da artmasına neden olmuştur. Yağmurun dinmesi ile birlikte sele neden olan suların çekilmesiyle felaketin boyutları daha net bir şekilde ortaya çıkmıştır. Devlet yetkilileri sel felaketine kayıtsız kalmamıştır. İhtiyaç duyulan yardımların yapılması konusunda çalışma başlatılmıştır. İçişleri Bakanlığına bağlı kurulan komisyon tarafından yardım ve arama kurtarma çalışmaları yapılmıştır. Ancak sel felaketinin ardından ortaya çıkan sorunların ortadan kaldırılması konusunda mahalli, siyasi ve sivil toplum kuruluşlarının gerekli çalışmaları yapmadıkları iddia edilmiştir. Bir başka iddia ise ilgili bakanlıkların Düzce'nin genel sorunlarıyla ilgilenmediği şeklinde olmuştur.

Düzce'de sel felaketi yaşanmasında öncelikle bulunduğu coğrafi konum etkili olmuştur. Doğanın tahrip edilmesi, sel felaketini önleyici ve yıkıcı etkisini azaltacak düzenlenmelerin yapılamamış olması sele neden olan önemli faktörler arasında yer almıştır. İnsanların sele hassas alanlarda yaşamayı tercih etmeleri de selin felakete dönüşmesinde rol oynamıştır. Sel felaketinin tekrardan yaşanmaması için gerekli çalışmaların yapılması gerekliliği anlaşılmıştır. Bu konuda çeşitli projeler hazırlanmıştır. Örneğin Hasanlar Barajı hazırlanan bu projeler sonrasında inşa edilmiştir. Ancak alınan tedbirler yetersiz kalmıştır. Düzce'nin muhtelif yerlerinde sel felaketi yaşanmaya devam etmiştir.

Sonuç olarak sel, Düzce'yi bugün bile tehdit eden doğal afetler arasında yer almaktadır. Sel felaketinin oluşmasında doğa koşulları etkili olmakla birlikte, bazı ihmaller selin boyutunu ve verdiği zararı arttırmaktadır. Bu nedenle sel felaketinden ders çıkarılarak ve bilimsel çalışmalar yapılarak önleyici tedbirlerin alınması gerekmektedir. Böylece sel mümkün olduğunca kontrol altına alınabilecek ve zararları asgariye indirilebilecektir.

Kaynakça

- [1] BCA, 106/030.18.1.2/168.62.12
- [2] Bozkurt Gazetesi, 2 Temmuz 1961.
- [3] Cumhuriyet Senatosu Tutanak Dergisi, 23 Ocak 1962.
- [4] Cumhuriyet Gazetesi, 01 Temmuz 1961.
- [5] Cumhuriyet Gazetesi, 02 Temmuz 1961.
- [6] Cumhuriyet Gazetesi, 04 Temmuz 1961.
- [7] Cumhuriyet Gazetesi, 07 Temmuz 1961.
- [8] Düzce AFAD (2021). İl afet Risk Azaltma Planı, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, Düzce.
- [9] Düzce Postası Gazetesi, 01 Temmuz 1961.
- [10] Düzce Postası Gazetesi, 03 Temmuz 1961.
- [11] Düzce Postası Gazetesi, 05 Temmuz 1961.
- [12] Düzce Postası Gazetesi, 06 Temmuz 1961.
- [13] Düzce Postası Gazetesi, 07 Temmuz 1961.
- [14] Düzce Postası Gazetesi, 08 Temmuz 1961.
- [15] Düzce Postası Gazetesi, 28 Temmuz 1961.
- [16] Düzce Postası Gazetesi, 05 Ağustos 1961.
- [17] Gönüllü, Ahmet Burak (2018). Cumhuriyet Döneminde Meydana Gelen Sel Baskınları (1950-1970), Marmara Üniversitesi, İstanbul, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- [18] <http://www.yigilca.gov.tr/hasanlar-baraji>
- [19] İleri Gazetesi, 06 Temmuz 1961.
- [20] İleri Gazetesi, 13 Temmuz 1961.
- [21] İleri Gazetesi, 27 Temmuz 1961.
- [22] İstiklal Gazetesi, 11 Ağustos 1961.
- [23] Korkanç, Selma Yaşar ve Korkanç, Mustafa (2006). "Sel ve Taşkınların İnsan Hayatı Üzerindeki Etkileri." Bartın Orman Fakültesi Dergisi, sayı 8/9, (42-50).
- [24] Milliyet Gazetesi, 01 Temmuz 1961.
- [25] Milliyet Gazetesi, 02 Temmuz 1961.
- [26] Milliyet Gazetesi, 03 Temmuz 1961.
- [27] Milliyet Gazetesi, 05 Temmuz 1961.
- [28] <https://www.mgm.gov.tr/genel/hidrometeoroloji.aspx?s=2>
- [29] Öztaşlan, Metin; Erşahin, Günseli vd. (2001). Düzce İli Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü, Ankara.
- [30] Özcan, Esin (2006). "Sel olayı ve Türkiye." Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, sayı 26/1 (35-50).
- [31] Resmi Gazete, 9 Aralık 1999.
- [32] Şakir Karataş, "Daimi sel Tehdidi Altında Kalan Düzce’de Devletin Vazifesi” , Düzce Postası Gazetesi, 10 Temmuz 1961.
- [33] Şakir Karataş, "Düzce’nin Sel Felaketi”, Düzce Postası Gazetesi, 4 Temmuz 1961.
- [34] Tatar, Yusuf (2003). Düzce İl Gelişme Planı Çevre ve Mekânsal Yapı, Düzce.
- [35] TBMMTD, 13 Aralık 1961.

EKLER

Ek-1: Suların İstilasına Uğrayan Köyler Arasındaki İrtibatı Sağlamak Üzere Kamyonlarla Gönderilen Kayıklar

Düzce ve İzmit ovası sular altında kaldı

60 köye kayıklarla gidiliyor. İstanbul-Ankara yeni yolu kapatıldı, İzmitte seller hasar yaptı

ŞİDDETLİ yağmurlardan İzmit ve Düzce ovaları ile 60 köyü sular basmış, İstanbul-Ankara yeni yolu vasıtaları kapamıştır. İzmit'te seller Mehmet Ali Paşa, Baç ve Koduköy mahallelerini istila etmiş, 90 kadar ev su girmiştir.

Düzce bölgesinde de taşan Melen çayının sular altında bıraktığı köylerde 20 ev yıkılmış, 800 ev tahliye edilmiştir. Çok sayıda hayvan ölmüştür.

Seller Melen köprüsünü de hasara uğrattığından İstanbul-Ankara yeni yolu kapanmıştır. Vasıtalar Eskişehir yolu ile gidip gelmektedir.

Şu altındaki köylerden 20'yi güdük: Topçular, Hasanlar, Arabacı, Hatip-hacıbaşı, Fideni Kürler, Fideni Hesaplar, Husniye, Hacıkadılar, Kızılcılar, Adaklar, Hademiyi, Şaziye, Ha-

Devamı Şu. 5, Şu. 3 de

[MİLLİYET] SULARIN İSTILASINA UĞRAYAN KÖYLER ARASINDAKİ İRTIBATI SAĞLAMAK ÜZERE KAMYONLARLA GÖNDERİLEN KAYIKLAR.

Kaynak: Milliyet Gazetesi, 1 Temmuz 1961, s. 1

Ek-2: İstanbul-Ankara Yolunun Seller Tarafından Götürülen Kısmı (Solda) Sular Altında Kalan Arazide Dolaşan Sandallar (Sağda)

Kaynak: Cumhuriyet, 2 Temmuz 1961, s. 1

Ek-3: Selde Kurtarma Ekiplerinde Görevli Olarak Çalışırken Boğulan Muzaffer Bilge'nin Mirasçılara Tazminat Verilmesi

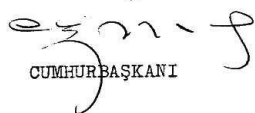
T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
Tetkik Dairesi

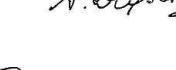

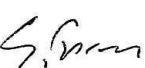
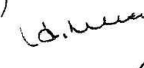

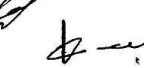

KARARNAME

Karar Sayısı
6
34

Ekl

Bolu İli'nin Düzce İlçesinde 30/6/1961 tarihinde vukubulan selde kurtarma ekiplerinde vazifeli olarak çalışırken boğulan Muzaffer Bilge'nin mirasçılara 12/7/1960 tarihli ve 5/143 sayılı kararnamenin 1 inci maddesinin (a) fıkrası gereğince (10.000-onbin) lira tazminat verilmesi; Maliye Bakanlığının muvafık mütalâasına dayanan İmar ve İskân Bakanlığının 1/12/1961 tarihli ve 12-1/12082-17853 sayılı yazısı üzerine, 7269 sayılı Kanunun 12 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 8 / 12 /1961 tarihinde kararlaştırılmıştır.

 CUMHURBAŞKANI

Başbakan	Devlet Bakanı ve Başlı Yardımcısı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
				
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı	Millî Sayınma Bakanı	İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı
				
Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı	Başvurular Bakanı	Ticaret Bakanı	
				
Sa. ve So. Y. Bakanı	Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı	Ulaştırma Bakanı	
				
Çalışma Bakanı	Sanayi Bakanı	Ba.-Ya. ve Turizm Bakanı	İmar ve İskân Bakanı	
				

Dosya No :
106-40
53

Kaynak: (BCA), 106030.18.1.2/168.62.12